

Zeitschrift: Quaderni grigionitaliani

Herausgeber: Pro Grigioni Italiano

Band: 6 (1936-1937)

Heft: 2

Artikel: L'artista

Autor: Abissi

DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-8343>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. [Mehr erfahren](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. [En savoir plus](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. [Find out more](#)

Download PDF: 13.08.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

L'ARTISTA

(DIALETTO VALTELLINESE)

— L'umm che va in furesteria
ah! l'impara tanc bei robb,
mentre quel che stà a cà sua,
al mör stüpид e ciapott. —

Sta sentenza l'ho sentida
fo d'en vecce de settant'ann
che l'è stacc tant an Üstralja,
cert per guadagnass al pan.

Ma 'n so esempi al me dimustra
storta e stramba la sentenza:
stii a scultà che mi ve 'l cünti,
se me dii 'n mument d'üdienza.

Traversandu an di vacanzi,
sül cors de na passeggiada
(cun mia brava pipa in bucca)
an paes de la vallada,

rivi ad una certa baita,
scüra e brüttä al paes in fund,
vedi 'l vegg, già menziunà
che na pegura 'l stà a tund.

L'era ll davanti la porta
sentà giò en la terra nüda,
cun na pegura sül scoss,
spaventada ed ingrappida,

per la ligadüra ai pè
che causava an cert dulur,
perchè i era ligaa insema,
propri cumè 'n mazz de fiur.

Stu por vecc, tütt sfascendaa,
al girava un furbason
an d'la lana de la bestia,
che sbamfava cumè 'n cion.

Al me ved, al me salüda:
« Ehi, sciur Lü, che 'l vegni scia,
a vedè per tunda peguri,
la mia antica abilità! »

Quand ca seri an da l'Üstralja
ho faa tant stu mestè chi,
n'ho tundü diversi mila,
vinti in media tücc i dì.

Ahi! là dent se 'mpara an piota
sti facendi delicadi
ma chi dree i noss cuntadin
i fa numma pastrügnadi!

« Ciau Martin, mi disi otru,
Vu sii un umm de gran virtü,
ma d'ess bun de tunda peguri,
quest al crederò mai piü!.... »

A vulè insegnacc a tunda,
i ga sü gran brütti testi,
i völ fà alla sua manera
e i fà numma penà i besti.

Al ga völ na forbis lunga
e üna cörtä per al coll,
ben muladi e insci la lana,
la ghe croda via de sgol. »

Mi 'l cuntempli cun malizia
e ghe disi: « Brau Martin,
me piasii, si 'n grand artista ! »
e cuntiuüi al me camin.

Dopu circa una mezz'ura,
turni indree par quella strada,
trovi 'l vecc a tund la pegura,
ma cun aria custernada.

Al me dis: « Oh se 'l savess,
m'è sücess na gran disgrazia,
m'è crepà la bestia in scoss,
anc a tundala cun grazia.

L'è amò colda, al tucci chi,
mi cuntinui la tunsüra,
me cunven fini 'l mestè,
cun la massima premüra ».

« Ahi Martin! questa l'è tunda,
Ehi Martin! l'è grussulana,
treh al sang, se l'è amò colda,
prima de levagg la lana.

E disemm (se l'è permess)
de che mal che l'è crepada;
cert per Vu l'è 'n gran discipit,
na gran brüttä cuiunada. »

« Al sarà 'n culp apupletic,
o chissà un fort despiasi,
oppür cancru fulminante,
o pividia in dal de drè.

Perchè dopu tre beladi,
l'ha facc föra 'n son de tromba,
mi ma so stremii. Credevi
che 'l me füss esplos na bomba.

Lü 'l me dis de tragg al sang,
prima de fini 'l mestè,
ma l'è mei ciapà la lana
e lassàg al sang due l'è. »